

[P-008]

Kanser hastalarında basınç yaralarının önlenmesi için hemşirelik müdahaleleri: tek merkez deneyimi

Engin Eren Kavak, Havva Nigar Akbaş, Filiz Yıldız, Zeliha Ünal
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Onkoloji Ana Bilim Dalı, Ankara

Amaç: Bu çalışmamızda terminal dönemdeki hastalarda bası ülseri oluşumunu önleme, ağrı ve acısının azaltılmasında hastanemizde uygulanan değerlendirmeler ve uygulamalar derlenmeye çalışılmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif analizde Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Onkoloji bilim dalı kliniğinde eylül 2021 ile şubat 2022 tarihleri arasında yatışı yapılan eksiksiz verilerine ulaşılabilen 35 hasta çalışmaya alındı. Hastaların demografik özellikleri, yatışta bası yarası durumu, hastanede yatış süresi, bası yarası oluşma süresi, bası yarası evresi, uygulanan tedavi önlemleri ve taburculukta son durumları incelendi.

Bulgular: Çalışmaya alınan 35 hastanın, yaş ortalaması 61.97 yıl idi, hastaların 22 si (%62.9) erkek, 13 ü (%37.1) kadındı. Hastaların 8 si akciğer kanseri, 4 ü mide kanseri, 4 ü renal kanser ve 3 ünün kolon kanseri tanıları mevcut idi..Bası yarası gelişme durumu Waterlow bası yarası risk puanına göre dağılımları; 10-14 puan(risk var): 7 hasta, 15-19 puan(yüksek risk):11 hasta, 20 ve üstü(çok yüksek risk): 17 hasta idi Yatışta bası yarası mevcut olan 10 hastanın 6 sında evre 1, 4 ünde evre 2 bası yarası vardı. Diyabetes Mellitus'ü olan 7 hastada yatışında 5 inde mevcut değil idi ancak bası yarası gelişiminin olmayan hastalara kıyasla daha hızlı olduğu gözlemlendi.Hastaların kliniğimizde ortalama yatış süresi 26.57 gün idi (minimum 6 gün, maksimum 80 gün).

Hastalarımıza düzenli olarak 2 saatte bir pozisyon değişimi ve topikal olarak Triticum Vulgare sulu ekstresi etken maddeli krem kullanıldı. Hastaların %91.4 ünde havalı yatak kullanıldı. Taburculukta bası yarası durumu değerlendirildiğinde 17 hastada yara yok olarak taburcu edildi.

Sonuç: Bası yaraları kanser hastalarında sık gözlenmekte olup ciddi morbidite ve mortaliteye yol açabilmektedir. Dekübit yarasının oluşmasındaki temel neden basınca bağlı doku iskemisi olmakla beraber çeşitli iç ve dış faktörler yara oluşumuna zemin hazırlamaktadır. Bası ülserleri önlenabilir olduğundan tedavide ilk yaklaşım yara oluşumunu önlemektir. Alınan önlemlere rağmen gelişen yaraların sağaltımında destek tedaviler önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: bası yarası, dekübit ülser, kanser, hemşirelik bakımı